Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse
Videreuddannelsesregion Nord
Videreuddannelsessekretariatet

Dato	Sagsbehandler	E-mail og telefon	Sagsnr.
20-01-2025	Rune Knudsen Kasper Clausen	Rune.Knudsen@midt.rm.dk kascla@rm.dk	1-30-72-60-23

Notat om Videreuddannelsessekretariatets involvering i uddannelse af udenlandsk uddannede læger i Videreuddannelsesregion Nord

Indledning

Notatet beskriver, hvordan Videreuddannelsessekretariatet i Videreuddannelsesregion Nord er involveret i KBU-lignende forløb og evalueringsansættelser for læger med universitets- og eventuel speciallægeuddannelse fra udlandet, samt hvordan Videreuddannelsessekretariatet kommunikerer til andre relevante aktører i løbet af processen.

Hensigten med notatet er at give en indføring i området vedr. uddannelse af udenlandsk uddannede læger til gavn for postgraduate kliniske lektorer (PKL'er), uddannelsesansvarlige overlæger, afdelingsledelser, HR-afdelinger og andre aktører i Videreuddannelsesregion Nord, der har brug for et samlet overblik. Det er vigtigt at bemærke, at notatet ikke kan erstatte Sundhedsstyrelsens regler og vejledninger på området. Notatet er således ikke en udtømmende gennemgang af reglerne på området, men en overordnet indføring i hvordan uddannelse af udenlandsk uddannede læger administreres i Videreuddannelsesregion Nord.

På følgende links ses Styrelsen for Patientsikkerheds vejledning til personer, der søger autorisation på baggrund af udenlandsk uddannelse:
https://stps.dk/sundhedsfaglig/autorisation/soeg-autorisation/laege

samt Sundhedsstyrelsens vejledning om meritvurdering:
https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2013/9058

Disse vejledninger er centrale ved ansættelse af udenlandsk uddannede læger i uddannelsesstillinger.

Generelt om ansvar ved autorisation, godkendelse og ansættelse af uddannelseslæger

Overordnet varetages godkendelse af lægers udenlandsk universitets- og speciallægeuddannelse af Styrelsen for Patientsikkerhed, som er den myndighed, der udsteder autorisation til læger (evt. midlertidig autorisation), tilladelse til selvstændigt virke og speciallægeanerkendelse efter ansøgning til Styrelsen for Patientsikkerhed efter gældende reg-

ler (Autorisationsloven, EU-direktivet, Bekendtgørelse om autorisation af læger, der er statsborgere i og/eller uddannet i lande udenfor EU/EØS og gældende overenskomst).

Alle uddannelsesafdelinger og uddannelsesforløb godkendes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse (via Videreuddannelsessekretariatet), som har ansvaret for tilrettelæggelse af de individuelle uddannelsesforløb og varetagelsen af meritafgørelser samt rådgivning til uddannelsessteder og uddannelseslæger.

Ansættelsesstederne har ansvaret for at sikre, at læger der ansættes, har de relevante godkendelser af uddannelse, autorisation som læge samt det nødvendige uddannelses- og kompetenceniveau til at bestride de givne opgaver. Vurderingen af lægers kompetenceniveau er et ledelsesansvar.

Sundhedsstyrelsen har i 2023 udgivet rapporten: *Ansættelse af Sundhedsfagligt Personale* – Der findes flere gode beskrivelse i denne rapport.

Opbygning af autorisationssystemet i Danmark

Når en medicinstuderende i Danmark har bestået medicinsk embedseksamen og aflagt lægeløfte, udsteder Styrelsen for Patientsikkerhed på denne baggrund autorisation som læge til lægen.

I Danmark er lægers uddannelse efter universitetet bygget op af tre elementer; Klinisk Basisuddannelse (KBU) på 2x6 måneders ansættelse, introduktionsstilling som varer 6-12 måneder afhængigt af speciale og hoveduddannelse, som varer 4-5 år afhængigt af speciale. Hoveduddannelsen er én sammenhængende ansættelse bestående af en række delansættelser på forskellige uddannelsessteder. Hvert af de tre uddannelseselementer har sin bestemte funktion. En gennemført KBU er et krav for at lægen kan få tilladelse til selvstændigt virke. Introduktionsuddannelsen giver adgang til at søge hoveduddannelse, og en godkendt hoveduddannelse giver adgang til at søge speciallægeanerkendelse.

Ansættelse i uddannelsesstillinger

KBU-ansøgere vælger efter tur, tildelt ved lodtrækning, de stillinger regionerne opslår. Introduktionsstillingerne opslås af uddannelsesstederne/regionerne, som varetager ansættelsesproceduren. Ved ansættelse til hoveduddannelse håndterer Videreuddannelsessekretariatet ansættelsesprocessen og udarbejder ansættelses- og uddannelsesaftaler. Et samlet ansættelsesudvalg vurderer og prioriterer ansøgerne, og Videreuddannelsessekretariatet involveres i løbet af uddannelsesforløbet, hvis der er behov for ændringer i forløbet, f.eks. forlængelse af forløbet grundet barsel, sygdom eller manglende opnåelse af kompetencer.

Godkendelse af uddannelse

Uddannelseslægen skal for alle uddannelsesstillinger og alle uddannelsesforløb i speciallægeuddannelsen opnå bestemte målbeskrevne kompetencer indenfor den givne tidsramme for uddannelsesansættelsen.

Bedømmelsen af, om den enkelte læge opnår de krævede kompetencer, foregår på uddannelsesstederne og forudsætter, at både vejlederen og den uddannelsesansvarlige overlæge godkender, at lægen har opnået de krævede kompetencer.

Godkendelse af uddannelse for læger der er uddannet i udlandet

Læger med udenlandsk universitets- og eventuel speciallægeuddannelse kan, hvis de søger herom, indplaceres i det danske autorisationssystem. Sundhedsstyrelsen har defineret to grupper af udenlandske læger:

1. Læger uddannet inden for EU, EØS og Norden
2. Læger uddannet uden for EU, EØS eller Norden.

Nedenfor beskrives proceduren, som læger i hver af disse to grupper skal følge, for at kunne få autorisation som læge, tilladelse til selvstændigt virke og speciallægeanerkendelse i Danmark.

Læger uddannet inden for EU, EØS og Norden (EU-læger samt læger fra Schweiz, Liechtenstein, Island og Norge)

Læger fra EU, EØS eller norden skal indsende dokumentation for deres universitetsuddannelse og eventuelle speciallægeuddannelse til Styrelsen for Patientsikkerhed[1], som på baggrund heraf tildeler dansk autorisation, tilladelse til selvstændigt virke og evt. speciallægeanerkendelse. Speciallægeanerkendelse kan kun ske i specialer, der er godkendte selvstændige specialer i Danmark. Hvis lægen får autorisation og tilladelse til selvstændigt virke eller speciallægeanerkendelse kan lægerne søge ansættelse på hospitalerne på lige fod med danske læger. Hvis lægen ikke vurderes klar til at få tildelt autorisation og tilladelse til selvstændigt virke, skal lægen selv søge 2x6 måneders KBU-lignende forløb ved godkendte uddannelsessteder. Et KBU-lignende forløb skal godkendes ved Styrelsen for Patientsikkerhed inden lægen kan søge om midlertidig autorisation. Kravene til et KBU-lignende forløb er de samme som ved danske lægers KBU-forløb og dokumentationen (godkendte kompetencer og attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement) er også tilsvarende. De 2x6 måneder skal desuden ske i forlængelse af hinanden. Lægen sender ved forløbets afslutning ansøgning om autorisation og tilladelse til selvstændigt virke til Styrelsen for Patientsikkerhed.

Det skal bemærkes, at Styrelsen for Patientsikkerhed i forbindelse med udstedelse af autorisation og tilladelse til selvstændigt virke til læger uddannet inden for EU, EØS og Norden ikke kan stille krav om bestået sprogprøve i dansk eller om kendskab til det danske sundhedsvæsen. Det påhviler således ansættelsesstederne at sikre, at lægerne kan udføre deres arbejde i Danmark på et tilfredsstillende niveau, herunder at de sproglige og kommunikative færdigheder er tilstrækkelige til at varetage arbejdet som læge. Såfremt der ansættes en udenlandsk uddannede læge i en fast stilling i Region Midtjylland, skal vedkommende senest have bestået dansk prøve 3 efter 12 måneder fra ansættelsestidspunktet. Se retningslinje i E-dok for mere information om sprogkrav.

Læger uddannet uden for EU, EØS eller Norden

Når læger der er uddannet uden for EU, EØS eller Norden ønsker at opnå autorisation og tilladelse til selvstændigt virke i Danmark, skal de først indsende dokumentation for deres universitetsuddannelse og eventuelle speciallægeuddannelse til Styrelsen for Patientsikkerhed[2]. Styrelsen for Patientsikkerhed foretager en individuel vurdering af ansøgerens uddannelse, der i al væsentlighed skal svare til en dansk uddannelse. Hvis dokumentationen godkendes, kan lægerne påbegynde Sundhedsstyrelsens kurser for læger uddannet uden for EU, EØS eller Norden. Kurserne foregår lokalt ved f.eks. lokale sprogcentre og tager ca. et-to år at gennemføre. Lægerne skal bestå prøver i dansk, medicin og sundhedslovgivning. Når alle prøver er bestået, modtager lægerne et såkaldt "tillykkebrev" fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Brevet beskriver, hvad den enkelte læge skal gøre for at komme videre i sin autorisationsproces.
For alle læger på dette niveau er næste skridt at indgå i en evalueringsansættelse, som de selv skal søge ved uddannelsessteder i videreuddannelsesregionerne. Der er to typer af evalueringsansættelser.

Opmærksomheder

- Særligt efterspurgte sundhedspersoner, herunder læger, kan gennemgå autorisationsprocessen via et fleksibelt spor, hvis Sundhedsstyrelsen vurderer, at de opfylder betingelserne for det. Lægen skal dokumentere, at vedkommende har et

[1] Komplet liste over krav til dokumentation samt ansøgningsskema findes via link: https://stps.dk/sundhedsfaglig/autorisation/soeg-autorisation/laege
[2] Se fodnote 1

konkret tilbud om evalueringsansættelse som særligt efterspurgt, der omfatter hele autorisationsperioden. Læs nærmere her.

- Tredjelandsborgere som har gennemført en medicinsk uddannelse inden for EU, EØS og Norden, kan efter en konkret individuel vurdering fra Styrelsen for Patientsikkerhed, få deres uddannelse automatisk godkendt, således de ikke skal gennemføre en autorisationsproces. Læs nærmere her.

- Europæiske statsborgere som har gennemført en medicinsk uddannelse uden for EU, EØS og Norden, kan efter en konkret individuel vurdering af Styrelsen for Patientsikkerhed blive vurderet efter EU-reglerne. Læs nærmere her.

1. *Evalueringsansættelse af minimum 2x6 måneder.*

Evalueringsansættelsen består af to delansættelser på minimum 6 måneder, hvorunder lægen opnår kompetencer svarende til den danske KBU. Lægen skal selv søge evalueringsansættelserne ved uddannelsessteder, der er godkendt til at indgå i KBU. Uddannelsessteder som ikke er godkendt til at indgå i KBU, kan efter ansøgning ved Videreuddannelsesregion Nord blive ad hoc godkendt til at varetage evalueringsansættelser. Se notat for yderligere beskrivelse. Læger der er uddannet uden for EU, EØS og Norden, skal have gennemført den 1. delansættelse i evalueringsansættelsen og påbegyndt eller opnået konkret tilsagn om snarlig påbegyndelse af den 2. delansættelse i evalueringsansættelsen senest fem år efter opfyldelse af grundbetingelserne, som defineres af Styrelsen for Patientsikkerhed. Der kan dog ansøges om dispensation fra fem-årsfristen. F.eks. på grund af særlige omstændigheder(barsel, langvarig og/eller alvorlig sygdom).

Når lægen har indgået en aftale med et uddannelsessted, skal afdelingen søge om, at evalueringsansættelsen godkendes af Videreuddannelsessekretariatet (for læger i Region Midtjylland) eller hos Mennesker og organisation, Region Nordjylland (for læger i Region Nordjylland). Videreuddannelsessekretariatet/Mennesker og organisation, Region Nordjylland modtager i den forbindelse følgende dokumentation: Lægens "tillykkebrev" fra Styrelsen for Patientsikkerhed og et bevis (f.eks. ansættelsesbrev) fra uddannelsesstedet på, at den pågældende læge ansættes i evalueringsansættelse.
Videreuddannelsessekretariatet/Mennesker og organisation, Region Nordjylland sikrer, at uddannelsesstedet er bekendt med nedenstående betingelser for evalueringsansættelser af minimum 2x6 måneder:

- Afdelingerne som indgår i 1- og 2. delansættelse af evalueringsansættelsen, skal ved ansættelsens afslutning indsende et evalueringsskema til Styrelsen for Patientsikkerhed om lægens progression og kompetenceopnåelse. Det kan tidligst indsendes en måned inden delansættelsen afsluttes.
- Der skal foreligge en individuel uddannelsesplan for lægens uddannelse på uddannelsesstedet.
- Lægen skal have vejledning og supervision under hele evalueringsansættelsen.
- Lægen skal gennemføre de obligatoriske kurser for KBU.

Når disse forhold er på plads, godkender Videreuddannelsessekretariatet/Mennesker og organisation, Region Nordjylland evalueringsansættelsen og giver besked herom til uddannelsesstedet, Styrelsen for Patientsikkerhed og lægen selv. Lægen kan derefter søge om midlertidig evalueringsautorisation hos Styrelsen for Patientsikkerhed. Efter lægen har fået tildelt midlertidig evalueringsautorisation, kan lægen påbegynde evalueringsansættelsen. Der skal søges om midlertidig evalueringsautorisation ved begge delansættelser.

Hvis Styrelsen for Patientsikkerhed i løbet af en evalueringsansættelse modtager en negativ evaluering fra uddannelsesstedet, vil Styrelsen for Patientsikkerhed efter dialog med uddannelsesstedet tage stilling til det videre forløb og meddele lægen, hvad der skal ske. Hvis det vurderes, at lægen ikke vil kunne opnå de påkrævede kompetencer, også i tilfælde af forlængelse af ansættelsen, afbrydes ansættelsen.

Når evalueringsansættelsen er gennemført og godkendt af den uddannelsesansvarlige overlæge og Styrelsen for Patientsikkerhed, kan lægen ansøge om autorisation og tilladelse til selvstændigt virke ved Styrelsen for Patientsikkerhed.

2. *Evalueringsansættelse af 6 måneder for speciallæger, hvis speciale er anerkendt i Danmark og har en minimumvarighed svarende til den danske speciallægeuddannelse.*

For læger, der allerede er speciallæger i deres hjemland i et speciale, der også er et selvstændigt speciale i Danmark og har en minimumvarighed svarende til den danske speciallægeuddannelse, er evalueringsansættelsen 6 måneder. Evalueringsansættelsen for speciallæger kan have to funktioner, dels opnåelse af autorisation og tilladelse til selvstændigt virke og dels vurdering af om lægen kan speciallægeanerkendes i Danmark. Lægen skal enten have gennemført, påbegyndt eller fået konkret tilsagn om en evalueringsansættelse senest fem år efter opfyldelse af grundbetingelserne, som defineres af Styrelsen for Patientsikkerhed. Der kan dog ansøges om dispensation fra fem-årsfristen. F.eks. på grund af særlige omstændigheder(barsel, langvarig og/eller alvorlig sygdom).

Hvis lægen ønsker at opnå både autorisation, tilladelse til selvstændigt virke og at blive afprøvet i forhold til at opnå speciallægeanerkendelse i sit speciale, skal ansættelsen foregå ved et uddannelsessted, der er godkendt til at have introduktions- og hoveduddannelse i det pågældende speciale. Det er Videreuddannelsessekretariatet, der godkender evalueringsansættelsen. Mennesker og organisation, Region Nordjylland orienteres om godkendelser af evalueringsansættelser for udenlandsk uddannede speciallæger uden for EU, EØS og Norden i Region Nordjylland. Der skal i løbet af evalueringsansættelsen indsendes et evalueringsskema til Styrelsen for Patientsikkerhed med henblik på opnåelse af autorisation og tilladelse til selvstændigt virke. Det kan tidligst indsendes en måned inden evalueringsansættelsen afsluttes. Samtidig kan lægen afprøves i de kompetencer, der er beskrevet i specialets målbeskrivelse for introduktions- og hoveduddannelsen. Hvis en læge vurderes at besidde nogle eller alle af kompetencerne i specialets målbeskrivelse, kan den uddannelsesansvarlige overlæge godkende dem via papirskema. Videreuddannelsessekretariatet er ansvarlig for at videresende papirskema.

Når evalueringsansættelsen godkendes og afsluttes, er lægen klar til at søge om autorisation og tilladelse til selvstændigt virke ved Styrelsen for Patientsikkerhed. Ovenstående papirskema for godkendte kompetencer og teoretiske krav relateret til introduktions- og hoveduddannelsen i specialet, kan efterfølgende bruges til at søge om merit.

Meritoverførsel af delvise eller hele speciallægeuddannelser fra udlandet

Både læger som er uddannet inden/uden for EU, EØS og Norden kan søge om meritoverførsel på baggrund af delvise eller hele speciallægeuddannelser fra udlandet.

Ved ansøgning om meritoverførsel indsender lægen en ansøgning til Videreuddannelsessekretariatet med dokumentation og beskrivelse af de stillinger i udlandet, som skal indgå i meritvurderingen. Videreuddannelsessekretariatet vil derefter bede specialets PKL om at vurdere, hvilke dele af den danske speciallægeuddannelse, der kan erstattes med meritoverført uddannelse fra den udenlandske speciallægeuddannelse. Hvis lægen er speciallæge fra et land uden for EU, EØS eller Norden og har været i evalueringsansættelse på et godkendt uddannelsessted indenfor specialet i Danmark, kan Videreuddannelsessekretariatet også bede den uddannelsesansvarlige overlæge om en udtalelse om lægens virke i evalueringsansættelsen og lægens kompetencer i forhold til specialets målbeskrivelse. Udtalelsen kan indgå i den samlede meritvurdering.

På baggrund af PKL's indstilling om merit udfærdiger Videreuddannelsessekretariatet en meritafgørelse, som beskriver præcist:

1. Hvilke kompetencer i den danske speciallægeuddannelse (introduktions- og hoveduddannelse) som lægen kan få merit for og hvor meget den danske speciallægeuddannelse som følge heraf forkortes.
2. Hvilke kurser og forskningstræning i den danske speciallægeuddannelse, som lægen eventuelt kan erstatte med merit overført fra sin udenlandske speciallægeuddannelse.
3. I tilfælde af at lægen ikke får fuld merit, angives det i meritafgørelsen, hvor meget uddannelsestid lægen mangler på hvilke type ansættelsessteder, hvilke kompetencer der skal opnås på de pågældende ansættelsessteder samt hvilke kurser, der skal gennemføres med henblik på at søge om speciallægeanerkendelse.

Meritafgørelsen sendes af Videreuddannelsessekretariatet til Sundhedsstyrelsen, lægen selv og specialets PKL. Videreuddannelsessekretariatet godkender meritansættelserne undervejs. Ved godkendelser af meritansættelser i Region Nordjylland orienteres Mennesker og organisation, Region Nordjylland.

Hvis meritafgørelsen lyder på, at lægen tidsmæssigt skal gennemføre 50 % eller mindre af speciallægeuddannelsen (intro- og hoveduddannelse) i det pågældende speciale for at kunne søge speciallægeanerkendelse, kan lægen, hvis Videreuddannelsessekretariatet finder det hensigtsmæssigt, selv tilvejebringe ansættelserne. Hvis meritafgørelsen lyder på at lægen skal gennemføre mere end 50 % af speciallægeuddannelsen i specialet skal lægen søge hoveduddannelse på lige fod med læger uddannet i Danmark. I tilfælde af at der ikke kan gives merit for noget af speciallægeuddannelsen i det pågældende speciale, skal lægen gennemføre en fuld intro- og hoveduddannelse.

Praktikmuligheder
Hvorvidt den udenlandsk uddannede læge kan tilbydes en virksomhedspraktik, afhænger af om den udenlandsk uddannede læge opfylder visse lovmæssige kriterier. Det er i sidste ende Styrelsen for International Rekruttering og Integration, som vurderer om den udenlandsk uddannede læge opfylder disse lovmæssige kriterier. Vi henstiller til, at den udenlandsk uddannede læge søger vejledning vedrørende virksomhedspraktik ved den bosiddende kommune og/eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Uhensigtsmæssige uddannelsesforløb
For alle uddannelsesforløb gælder, at lægen skal opnå bestemte målbeskrevne kompetencer indenfor den tidsramme, som den pågældende delansættelse har. Hvis en uddannelse ikke kan godkendes i henhold til ovenstående, betegnes uddannelsesforløbet som uhensigtsmæssigt. Et uhensigtsmæssigt uddannelsesforløb kan skyldes flere faktorer, f.eks.:

- Manglende kommunikative evner, herunder sprogkundskaber
- Manglende samarbejdsevner
- Utilstrækkelig medicinsk viden
- Manglende håndelag
- Utilstrækkeligt overblik og manglende lederevner

Alle uhensigtsmæssige uddannelsesforløb håndteres ens, uanset om lægen er uddannet i udlandet eller i Danmark. Videreuddannelsessekretariatets notat om uhensigtsmæssige uddannelsesforløb beskriver, hvordan uhensigtsmæssige uddannelsesforløb håndteres og hvem der skal involveres og informeres. Notatet kan ses på Videreuddannelsessekretariatets hjemmeside.